Delft University of Technology

Document Version
Final published version

Licence
CC BY

Citation (APA)
de Maat, D., Steenwegen, J., Gielen, M. A., Kesselring, M., & Weeland, J. (2026). Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen in Hun Eigen Wijk: Een Photovoice-Studie in Rotterdam. *Jeugd in Ontwikkeling*, *6*. https://doi.org/10.54447/JiO.23527

Important note
To cite this publication, please use the final published version (if applicable).
Please check the document version above.

Copyright
In case the licence states “Dutch Copyright Act (Article 25fa)”, this publication was made available Green Open Access via the TU Delft Institutional Repository pursuant to Dutch Copyright Act (Article 25fa, the Taverne amendment). This provision does not affect copyright ownership.
Unless copyright is transferred by contract or statute, it remains with the copyright holder.

Sharing and reuse
Other than for strictly personal use, it is not permitted to download, forward or distribute the text or part of it, without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license such as Creative Commons.

Takedown policy
Please contact us and provide details if you believe this document breaches copyrights.
We will remove access to the work immediately and investigate your claim.

This work is downloaded from Delft University of Technology.

openjournals.nl
https://jeugdinontwikkeling.nl/
E-ISSN 2772-7718
Jeugd in Ontwikkeling

Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen in Hun Eigen Wijk

Een Photovoice-Studie in Rotterdam

Donna de Maat[1], Julia Steenwegen[1], Mathieu Gielen[2], Marije Kesselring[3], CORNER-consortium en Joyce Weeland[1]

[1]*Department of Psychology, Education and Child Studies, Erasmus School of Social and Behavioural Sciences, Erasmus University Rotterdam, Rotterdam, Nederland* | [2]*Faculty of Industrial Design Engineering, Delft University of Technology, Delft, Nederland* | [3]*Research Group Youth, Hogeschool Utrecht, Utrecht, Nederland*

Samenvatting De wijk waarin kinderen opgroeien speelt een belangrijke rol in hun ontwikkeling. Waar eerder onderzoek zich vooral heeft gericht op risicofactoren (zoals criminaliteit) en de negatieve impact daarvan op kinderen (zoals gedragsproblemen), groeit de behoefte aan kennis over hulpbronnen in de wijk die bijdragen aan het welzijn van kinderen. Binnen deze studie, onderdeel van het CORNER-project, is met de photovoice-methode onderzocht wat kinderen ervaren als hulpbronnen bij het opgroeien in de wijk. In totaal deden 78 basisschoolkinderen (9 tot 12 jaar) mee uit drie onderling verschillende Rotterdamse wijken met een grote diversiteit aan bewoners. Al wandelend namen kinderen foto's van voor hen fijne of belangrijke plekken in de wijk waarover ze met onderzoekers in gesprek gingen. Met behulp van thematische analyse zijn thema's in de foto's geïdentificeerd en geïllustreerd met citaten uit de getranscribeerde gesprekken. Kinderen maakten foto's van onder meer ontmoetingsplekken, speelplekken, groen, kunst en organisaties, die fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen weergeven die mogelijk bijdragen aan hun welzijn. Dit participatief onderzoek met kinderen biedt belangrijke aanknopingspunten om hun leefwereld én bestaande krachten in de wijk, zoals fysieke schoonheid, sociale verbinding en institutionele steun meer centraal te stellen in praktijk en beleid.

Trefwoorden kinderen, hulpbronnen, welzijn, wijk, photovoice

Artikelgeschiedenis
Ontvangen: 4 juni 2025
Geaccepteerd: 26 november 2025
Online: 18 maart 2026

Contactpersoon
Joyce Weeland, weeland@essb.eur.nl

Copyright
© Author(s); licensed under Creative Commons Attribution 4.0. This allows for unrestricted use, as long as the author(s) and source are credited.

Financiering Onderzoek
Dit onderzoek is gefinancierd door ZonMw, als onderdeel van *COllaborative Research on NEighborhood Resilience enablers* (CORNER; 016.05550032110012)

Belangen
De auteurs hebben geen conflicterende belangen.

Auteursbijdragen
De Maat en Steenwegen zijn gedeeld eerste auteurs. De overige verdeling is de lezen onder het kopje Auteursbijdragen op p. 19.

Themanummer
Positieve Ontwikkeling en Veerkracht bij Kinderen en Jongeren

De omgeving waarin kinderen opgroeien speelt een belangrijke rol in hun ontwikkeling (Evans, 2021; Ige-Elegbede et al., 2020). Kinderen worden al op jonge leeftijd beïnvloed door de voortdurende interactie met mensen, plekken en voorzieningen in hun directe omgeving, zoals in hun eigen wijk. Die omgeving bevat risico's en kansen voor hun wel-

Citeren De Maat, D., Steenwegen, J., Gielen, M., Kesselring, M., en Weeland, J. (2026). Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen in Hun Eigen Wijk: Een Photovoice-Studie in Rotterdam, *Jeugd in Ontwikkeling* 6, DOI: 10.54447/JiO.23527

zijn (Bronfenbrenner, 1993; Solar & Irwin, 2010). We weten veel meer over de risico's, zoals onveiligheid en gebrek aan voorzieningen, dan over mogelijke kansen (bijvoorbeeld Franzoi et al., 2024; Van Vuuren et al., 2014). Dit probleemgerichte perspectief kan leiden tot een stigmatisering van wijken die met zulke uitdagingen worden geconfronteerd (Kullberg et al., 2021). Dit terwijl elke wijk mogelijk ook kansen biedt in de vorm van sociale, institutionele (of culturele) en fysieke helpende of beschermende factoren die hun welzijn ondersteunen (zie bijvoorbeeld Ungar et al., 2013). Deze factoren vormen hulpbronnen die mogelijk direct of indirect bijdragen aan de objectieve (zoals materiële omstandigheden, en mentale en fysieke gezondheid) en subjectieve aspecten (zoals geluk, zelfvertrouwen en levenstevredenheid) van de kwaliteit van leven van kinderen (Cho & Yu, 2020). We weten tot op heden weinig over deze hulpbronnen en nog minder over welke bronnen kinderen zelf identificeren en belangrijk vinden (Steenwegen et al., 2025). In deze studie onderzochten we, vanuit een positief psychologisch en sociaalecologisch perspectief, welke plekken in de wijk kinderen zelf als fijn of belangrijk ervaren, en mogelijk functioneren als hulpbronnen voor hun welzijn. Deze inzichten kunnen aanknopingspunten bieden voor effectievere preventie en beleid dat aansluit bij wat er al is en bij de leefwereld van kinderen.

1 Hulpbronnen voor Welzijn in de Wijk

Sociaalecologische theorieën beschrijven dat de ontwikkeling, veerkracht en het welzijn van kinderen niet alleen beïnvloed worden door individuele kenmerken, maar minimaal evenveel door hun interacties met de fysieke en sociale omgeving, waaronder het gezin, de school en de wijk (Bronfenbrenner, 1993; Ungar, & Theron, 2020). Hoe kinderen zich ontwikkelen hangt ook af van de beschikbare en relevante hulpbronnen in de omgevingen waar zij deel van uitmaken. De wijk is vooral een belangrijke omgeving voor het welzijn van personen die er veel tijd in doorbrengen (Eriksson & Dahlblom, 2020). Kinderen, en specifiek kinderen in de leeftijd 5 tot 12 jaar, zijn in het bijzonder vaak gebonden aan hun wijk, om te wonen, te spelen en naar school te gaan, en worden dus in belangrijke mate beïnvloed door de hulpbronnen die daar aanwezig zijn (Osborne et al., 2017). Kinderen worden in deze 'middenkindertijd' geleidelijk minder afhankelijk van het gezin; dit maakt het relevant te onderzoeken welke factoren in andere omgevingen, zoals de wijk, bijdragen aan positieve ontwikkelingsuitkomsten (Oberle et al., 2014).

Hulpbronnen in de wijk kunnen zich bevinden in meerdere domeinen: het fysieke domein (zoals speelplekken, groen, infrastructuur), het sociale domein (zoals sociale cohesie, relaties met buren), en het institutionele domein (zoals scholen, welzijnsorganisaties, vrijetijdsvoorzieningen). Uit eerder onderzoek in het fysieke domein blijkt bijvoorbeeld dat toegankelijke, veilige en goed onderhouden groene en blauwe ruimtes in de wijk fysieke activiteit en sociale interactie van kinderen bevorderen, wat vervolgens bijdraagt aan hun welzijn (Pereira et al., 2024; Rubio-Cabañez, 2024). Onder groene

 DOI 10.54447/jio.23527

ruimtes vallen openbaar toegankelijke natuurlijke omgevingen, zoals parken, grasvelden en bomenrijke straten. Blauwe ruimtes verwijzen naar omgevingen gerelateerd aan water, zoals sloten en vijvers. Wat betreft het sociale domein, blijken sterke sociale netwerken en sociale cohesie binnen een wijk het sociale en emotionele welzijn van kinderen te kunnen versterken, omdat zij daardoor een sterker gevoel van erbij horen en veiligheid ervaren (Jespersen et al., 2021; Turkmani et al., 2023). Daarnaast kunnen factoren binnen het ene domein factoren in het andere domein beïnvloeden; zo bevorderen toegang tot kwalitatief goed onderwijs, vrijetijdsvoorzieningen, en naschoolse programma's (oftewel het institutionele domein) het welzijn van kinderen via steunende interacties met anderen in de wijk (oftewel het sociale domein; Poon et al., 2022; McDaniel & Yarbough, 2016).

Daarnaast zijn hulpbronnen mogelijk niet overal en voor iedereen hetzelfde, maar afhankelijk van de specifieke context en van de manier waarop kinderen deze ervaren (Minh et al., 2017; Ungar, 2015) geldt dat wat de ene groep kinderen in de ene wijk als ondersteunend ervaart, niet per se voor andere kinderen in andere wijken hoeft te gelden. Zo bleek een hogere mate van *collective efficacy* in de wijk, oftewel de mate waarin bewoners gedeelde normen hebben, elkaar vertrouwen en verwachten dat buren zullen ingrijpen wanneer dat nodig is (Sampson et al., 1997), samen te hangen met een betere emotionele ontwikkeling van kinderen die opgroeiden in sociaaleconomisch zwakkere wijken, maar niet bij kinderen in welvarende wijken (Odgers et al., 2009). Zulke bevindingen benadrukken het belang van lokaal en contextgevoelig onderzoek, waarin oog is voor verschillen tussen wijken en voor de subjectieve ervaring van kinderen.

2 De Wijk door de Ogen van Kinderen

Hoewel wijkhulpbronnen in verschillende domeinen een rol spelen in de ontwikkeling van kinderen, is het nog onduidelijk welke specifieke factoren kinderen hierbij zelf als ondersteunend ervaren. Kinderen brengen veel tijd door in hun eigen wijk, maar worden zelden betrokken bij beslissingen over hun leefomgeving of actief betrokken bij wetenschappelijk onderzoek hiernaar (Ataol et al., 2019). Bestaand onderzoek heeft zich daarnaast vooral gericht op kwantitatieve methoden, waarbij de focus ligt op statistische verbanden tussen kenmerken van de wijk en ontwikkelingsuitkomsten van kinderen (Steenwegen et al., 2025). Kwalitatieve en participatieve methoden kunnen helpen om beter inzicht te krijgen in de kennis en ervaringen van kinderen. Dergelijke studies zijn tot op heden schaars, terwijl kinderen actief deelnemen aan hun omgeving en daarbij gebruik maken van hulpbronnen die bijdragen aan hun ontwikkeling (Eriksson & Dahlblom, 2020). Kinderen hebben het recht om mee te denken en beslissen over zaken die hun leven en omgeving beïnvloeden, zoals benadrukt in het VN-Kinderrechtenverdrag (Verenigde Naties, 1989). Door kinderen actief te betrekken bij onderzoek over hun wijken, krijgen we inzicht in wat zij fijne plekken vinden, terwijl hun betrokkenheid

tegelijkertijd bijdraagt aan hun welzijn doordat het hun gevoel erbij te horen (*sense of belonging*) en iets bij te dragen (*sense of mastery*) vergroot (Brendtro et al., 2005).

Een manier om de betrokkenheid van kinderen bij onderzoek te vergroten en om beter inzicht te krijgen in hun leefwereld, is de photovoice-methode. Deze methode combineert fotografie en gesprekken, wat kinderen ruimte biedt om hun ervaringen en ideeën te delen, aanzet tot reflectie en uitwisseling, en toegang geeft tot meer impliciete kennis, maar kinderen ook zelf laat bepalen wat ze laten zien en delen (Carpenter, 2022). Deze aspecten maken photovoice tot een geschikte methode om zichtbaar te maken welke hulpbronnen kinderen zelf als ondersteunend ervaren bij het opgroeien, en sluiten daarmee aan bij de oproep (Clark et al., 2020) hun perspectief serieus te nemen bij het ontwerpen van kindvriendelijke wijken.

3 Huidig Onderzoek

Het doel van dit onderzoek was om, met behulp van photovoice, inzicht te krijgen in het perspectief van kinderen op mogelijke hulpbronnen voor welzijn in de wijk. We onderzochten specifiek welke fysieke, sociale en institutionele plekken kinderen als fijn of belangrijk ervaren. Deze operationalisering sluit aan bij een recente literatuurreview binnen hetzelfde onderzoeksproject, waarin hulpbronnen in de wijk voor welzijn systematisch zijn onderzocht (Steenwegen et al., 2025) Dit onderzoek bouwt daarop voort door de blik van kinderen op de bestaande krachten in hun eigen wijk in kaart te brengen.

4 Methode

4.1 Onderzoekssetting en Participanten

Dit onderzoek is onderdeel van het lopende Collaborative Research on NEighborhood Resilience enablers (CORNER)-project (zie https://osf.io/mvj2w/overview) en is geprereregistreerd op het Open Science Framework (OSF; zie www.osf.io/r59bj). In dit langlopend transdisciplinaire project werken onderzoekers, professionals en bewoners, waaronder specifiek ook kinderen, samen. Het vond plaats in drie onderling verschillende, veelal gestigmatiseerde wijken in Rotterdam: Bospolder-Tussendijken, Oud-Crooswijk en Reyeroord. De wijken zijn in overleg met de Gemeente Rotterdam geselecteerd aan de hand van een aantal kenmerken: ze zijn vergelijkbaar qua risicoprofiel maar verschillend op het vlak van sociale en fysieke kenmerken, zoals de aanwezigheid en het gebruik van sport- en speelvoorzieningen, de mate van verkeersveiligheid, hoeveelheid groen, en hoe de fysieke omgeving wordt ervaren, bijvoorbeeld in termen van verstedelijking. In deze wijken ligt vaak de nadruk op de aanwezigheid van risicofactoren, problemen en tekorten (zie bijvoorbeeld Gemeente Rotterdam, 2023). In tegenstelling tot deze probleemgerichte

Tabel 1 Beschrijving van wijken en deelnemende kinderen

	Bospolder-Tussendijken	Oud-Crooswijk	Reyeroord
Totaal deelnemers	8	52	16
Jongens	6	19	15
Meisjes	2	29	1
Leeftijd (range)	9–10 jaar	11–12 jaar	11–13 jaar
Aantal inwoners	14.600	8.000	16.000
% huishoudens met kinderen	18%	16%	20%
% laag inkomen[a]	67%	70%	51%
Aantal basisscholen	8	2	3
% kind van migrant	31	32	24

Noot. Schatting van percentage klasgenoten met ouders met een laag inkomen, waarbij een laag inkomen verwijst naar de armste 25% van de ouderlijke inkomensverdeling in Nederland gebaseerd op www.kansenkaart.nl.
Statistieken over de wijken zijn gebaseerd op www.wijkprofiel.rotterdam.nl/nl/2024/rotterdam en www.scholenopdekaart.nl.

benadering, kozen wij bewust voor een krachtgerichte benadering, omdat onze kennis van potentiële hulpbronnen in de wijk tot op heden beperkt is. We focusten daarom op de plekken die kinderen zelf aanduidden als fijn of belangrijk.

In totaal namen 78 kinderen deel aan het onderzoek, in de leeftijd van 9 tot 13 jaar. Tabel 1 geeft de kenmerken weer van de deelnemende kinderen en de drie wijken. Alle drie de scholen waarvan kinderen meededen, hebben voornamelijk leerlingen (minimaal 75%) uit de wijk (dat wil zeggen postcodegebied van de school), waarbij het aannemelijk is dat de groepen kinderen die meededen een afspiegeling zijn van de wijkpopulatie.

4.2 Opzet

Voorafgaand aan de dataverzameling liepen de onderzoekers gedurende langere tijd mee in de wijken. Via sleutelfiguren in de wijk werd contact gelegd met scholen, kinderen en hun ouders. Het onderzoeksproject is ingebed in verschillende wijken en werkt in elk wijk met andere organisaties samen. Daarbij is het doel van het project om aan te sluiten op projecten die reeds lopen om de belasting op de betrokkenen tot een minimum te beperken. Dat betekende dat de procedure en daarmee de vorm, groep en groepsgrootte per wijk verschilde. In een wijk werd de photovoice bijvoorbeeld aangeboden als extracurriculair programma voor groep 6 en 7, terwijl het in een andere wijk werd aangeboden onder schooltijd aan een gehele groep 8. Ouders werden geïnformeerd via de school. Ouders van de deelnemende kinderen (n = 78) gaven actief schriftelijk toestemming (in één wijk) of hadden de mogelijkheid toestemming in te trekken (oftewel *opt-out*,

in twee wijken, 7%). Kinderen kregen zowel mondeling als schriftelijk uitleg en gaven zelf ook schriftelijk goedkeuring (*assent*). Deelname was vrijwillig. Kinderen die deelnamen mochten ten alle tijden stoppen, en kinderen die niet wilden deelnemen konden een alternatief programma volgen. Het onderzoek werd goedgekeurd door de DPECS Research Ethics Review Committee van de Erasmus Universiteit Rotterdam (nummer: ETH2223–0617).

Om het perspectief van jonge wijkbewoners centraal te stellen, maakten we gebruik van de photovoice-methode. Deze participatieve en laagdrempelige methode is geschikt om kinderen actief te betrekken bij onderzoek en hun leefwereld in beeld te brengen (Clark, 2010). Het construct 'hulpbronnen voor welzijn' werd kindgericht geoperationaliseerd door te vragen naar plekken die belangrijk of ondersteunend zijn in hun dagelijks leven. Dit sluit aan bij hoe bronnen voor veerkracht en welzijn vaak wordt uitgevraagd bij kinderen, namelijk door te vragen naar toegang tot of gebruik van mogelijke hulpbronnen. Kinderen kregen de opdracht om, onder begeleiding van onderzoekers of onderzoeksassistenten, foto's te maken van plekken in hun wijk die zij fijn vinden of voor hen belangrijk zijn. Tijdens en na deze wandelingen gingen de onderzoekers met de kinderen in gesprek, waarbij de focus lag op positieve ervaringen, gevoelens gerelateerd aan en gebruik van deze plekken. Een uitgebreide beschrijving van onze photovoice-methode is te vinden in Steenwegen en het CORNER consortium (2025).

De samenwerking met de kinderen bestond uit vier bijeenkomsten van elk 60–90 minuten. De specifieke opzet werd afgestemd op de situatie en mogelijkheden van elke deelnemende school of organisatie (zie supplement A voor een voorbeeldprotocol; https://osf.io/hwsn6). De algemene opbouw van de bijeenkomsten was als volgt:

1. Introductie en opdracht
   Kinderen maakten kennis met het project. Vervolgens kregen zij de opdracht om met een camera hun wijk in te gaan en maximaal zes foto's te maken van plekken die zij als positief ervaren, dat wil zeggen: plekken waar zij graag komen, waar zij zich fijn voelen, en plekken in de wijk die belangrijk voor hen zijn. Tijdens de wandeling (van 30–75 minuten) spraken de onderzoekers informeel met de kinderen over de plekken, zoals over hun ervaringen, wie zij op deze plekken ontmoeten en waarom de plekken voor hen belangrijk zijn. Afhankelijk van de context (zoals leeftijd en groepsgrootte) werden smartphones, wegwerpcamera's of digitale camera's gebruikt.
2. Creatieve verwerking
   De foto's werden afgedrukt en de kinderen maakten hiermee een visueel werkstuk. De onderzoekers stelden kinderen opnieuw vragen over de gefotografeerde plekken en hun belevingen.
3. Presentatie en toelichting
   Kinderen presenteerden hun foto's en vertelden over de plekken die zij hadden gefotografeerd aan de groep. In Crooswijk werkten kinderen ook twee ideeën uit

om de wijk nog fijner te maken. Deze werden ingediend als bewonersinitiatieven bij de gemeente.

4. Feestelijke expositie
   De foto's en visuele werkstukken werden tentoongesteld tijdens een feestelijke bijeenkomst voor ouders, medeleerlingen, wijkbewoners en professionals. In Crooswijk was ook de wijkmanager en een wijkraadslid aanwezig.

Het geluid van de gesprekken werd opgenomen en verbatim (woordelijk) getranscribeerd. De transcripten werden gepseudonimiseerd door identificerende informatie, zoals namen en locaties, te verwijderen.

Deze bijeenkomsten maken deel uit van een langlopend project waarbij de kinderen in verschillende stadia betrokken worden. Zo denken zij mee aan veranderingen in de wijk, worden de onderzoeksresultaten aan hen teruggekoppeld via een membercheck, en geven ze feedback over manieren om kinderen te betrekken bij het onderzoek.

4.3 Codering en Analyse

De belangrijkste data voor het huidige onderzoek waren de foto's die de kinderen hadden gemaakt, aangevuld met relevante quotes uit de gesprekken. We hebben er bewust voor gekozen de coderingen te baseren op de foto's omdat de kinderen deze zelf als data naar voren hebben gebracht en hiermee zelf richting gaven aan wat zij belangrijk vonden in hun leefomgeving. In totaal maakten de kinderen 421 foto's. Hiervan waren 60 foto's niet bruikbaar, omdat het om beelden ging zonder herkenbare inhoud zoals volledig onscherpe of grijze foto's. De 361 bruikbare foto's werden door twee onderzoeksassistenten gecodeerd en door twee onderzoekers geanalyseerd in ATLAS.ti (versie 25; 2025) met behulp van zowel inductieve als deductieve thematische analyse (Braun & Clarke, 2022). Daarvoor gebruikten we een vierstappenplan:

1. Descriptieve beschrijving van elke foto (bijvoorbeeld: 'Op de foto is een speeltuin te zien met een grasveldje, verschillende bomen, een wipwap, een schommel en een waterkraan.')
2. Codering van elementen op de foto (bijvoorbeeld: 'grasveld', 'bomen', 'wipwap', 'schommel', 'waterkraan')
3. Clusteranalyse in overkoepelende kardinale codes (bijvoorbeeld: 'ruimtes voor spel', 'organisaties')
4. Thematische codering volgens drie categorieën: fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen. Het codeerschema met een toelichting bij deze typen hulpbronnen is te vinden in Supplement B (https://osf.io/35cwb).

De thema's sloten elkaar niet uit. Foto's konden dus aan meer dan één categorie toegewezen worden. De inductieve benadering (stap 1 en 2) maakte het mogelijk om thema's

te identificeren die de kinderen zelf in beeld brachten. De categorieën uit de deductieve benadering (stap 3 en 4) waren gebaseerd op bestaand theoretisch en empirisch werk over hulpbronnen in de wijk voor welzijn (zie bijvoorbeeld Christian et al., 2015; Steenwegen et al., 2025). Nadat de eerste 40 foto's (10%) waren gecodeerd, vergeleken de twee onderzoeksassistenten hun coderingen en stemden zij kleine verschillen in verwoording of detail met elkaar af. Daarna codeerden zij elk 50% van de resterende foto's. Tijdens het coderingsproces overlegden de twee onderzoeksassistenten met elkaar om de resultaten te bespreken en eventuele verschillen af te stemmen. In elke bijeenkomst werd consensus bereikt en door de hoeveelheid aan foto's ontstond thematische saturatie.

Na het coderen werden de gesprekken gevoerd tijdens en na de wandelingen door de wijk beluisterd en selecteerden we citaten waarin kinderen iets vertelden over de gefotografeerde plekken, bijvoorbeeld een beschrijving van de plek, of met wie of waarom zij daar graag kwamen. Deze citaten, die dienden als verrijking van de gecodeerde foto's, werden gebruikt om de koppeling tussen de categorieën en eerdere literatuur te versterken, en worden in de resultatensectie gepresenteerd bij de bijbehorende thema's ter illustratie.

5 Resultaten

Alle kinderen maakten foto's van meerdere plekken in de wijk die voor hen belangrijk waren en waar zij graag kwamen. Van de 361 bruikbare foto's kwamen er 46 uit de wijken Bospolder-Tussendijken, 266 uit Oud-Crooswijk en 109 uit Reyeroord. Uit stap 1 van de analyse volgden beschrijvingen van de gefotografeerde plekken, zoals 'een grote schommel met daaronder kunstgras' en 'een beschildering op een muur van een gebouw met daarop een tekst'. Uit stap 2 resulteerden de coderingen van de elementen op de foto's, waarbij elementen als 'glijbanen', 'eetplekken' en 'bomen' vaak voorkwamen. De clusteranalyse in stap 3 liet zien dat de clusters uit de literatuurreview (Steenwegen et al., 2025) terugkwamen in de foto's gemaakt door de kinderen. De twee meest voorkomende clusters waren 'ruimte voor spel' (n = 152 fotos) en 'ontmoetingsplekken met leeftijdsgenoten' (n = 139 fotos). Interessant was dat er ook een nieuw cluster werd toegewezen op basis van de foto's, namelijk 'kunst en monumenten' (n = 50 foto's). Bovendien behoorden veel foto's tot meer dan één cluster; zo overlapten 'ontmoetingsplekken met leeftijdsgenoten' vaak met 'ruimtes voor spel' of met 'winkels'. Tot slot bleek uit stap 4 dat de kinderen 235 foto's maakten binnen het thema fysieke hulpbronnen, 98 binnen het thema institutionele hulpbronnen en 9 binnen het thema sociale hulpbronnen.[1]

Tabel 2 vat de resultaten van de clusteranalyse in stap 3 samen en geeft per cluster een illustratief citaat van een kind dat aansluit bij dit cluster. Hieronder gaan we dieper in op de zeven meest voorkomende clusters en op twee aanvullende inzichten die naar voren kwamen, namelijk de betekenisgeving aan plekken en de rol van religieuze organisaties.

Tabel 2 Codering van foto's in clusters (stap 3) en citaten uit gesprekken

Cluster	Aantal	Citaat
Ruimtes voor spel	152	'Dit is een plek waar ik best graag kom, omdat ik woon hier best dichtbij en ik speel hier eigenlijk al jaren. Al sinds denk ik 3 jaar.'
Ontmoetingsplekken met leeftijdsgenoten	139	'Er zijn hier altijd kinderen om mee te voetballen en het is een leuk en mooi pleintje.'
Ruimtes voor sport	58	'Het is chill om daar te voetballen, omdat iedereen mij daar kent.'
Winkels/supermarkten	55	'Dit is een van de beste plekken voor Turkse pizza.'
Kunst en monumenten[a]	50	Kind: 'Mooie kunst, met een betekenis' Onderzoeker: 'En hoezo vind je dat belangrijk in de wijk?' Kind: 'Het maakt de wijk mooier.'
Groene en blauwe ruimtes	50	'Want als je hierdoor [door de bomen] loopt daar wordt je *mind* rustig van.'
Organisaties	45	'Dat als ik de moskee zou kiezen, dan zou ik zeggen: omdat daar die plek ken ik al heel lang, sinds dat ik gewoon geboren ben, of zo.'
Infrastructuur	12	'Ik hoef niet naar de moskee met de auto, want het is gelijk tien stapjes en dan ben je er al.'
Mensen in de wijk	12	'Omdat ze daar heel erg lekker ijs hebben, en die mensen die daar werken zijn ook aardig.'
Ontmoetingsplekken met volwassenen	8	'Met de buurt, komt heel de buurt bij elkaar om te feesten, dus een soort van theater ofzo. Daar is mijn vader ook geweest.'
Veiligheid	7	–
Verkeersveiligheid	2	–
Onduidelijk	20	niet van toepassing

Noot. 'Onduidelijk' betekent dat de foto niet duidelijk gecategoriseerd kon worden in de clusters. Veel foto's werden aan meerdere clusters toegewezen. Bij de foto's die vielen binnen de clusters 'Veiligheid' en 'Verkeersveiligheid' ontbraken passende citaten.

[a] Dit cluster is tijdens het coderingsproces toegevoegd op basis van de data.

5.1 Ontmoetingsplekken met Leeftijdsgenoten

5.1.1 *Ruimtes voor Sport en Spel*

Binnen het fysieke domein brachten de kinderen op veel van de foto's ontmoetingsplekken naar voren waar zij contact hebben met leeftijdsgenoten. Dit waren tegelijkertijd vaak ruimtes voor spel en ruimtes voor sport (Figuur 1), zoals speeltuintjes en sportveldjes dicht bij hun huis of school. Kinderen gebruikten deze plekken vooral met bekenden



Figuur 1 Foto van een ontmoetingsplek en ruimte voor sport en spel genomen door een kind in Bospolder-Tussendijken

uit hun eigen kring, namelijk vriendjes, klasgenoten, broertjes en zusjes. Zo vertelt een kind over een speeltuin: 'Ik speel vaak wel met mijn broer en soms als ik een van mijn vrienden zie dan ga ik met hem spelen.'[2]

5.1.2 *Winkels en Supermarkten*

Daarnaast ervaren kinderen binnen het fysieke domein ontmoetingsplekken in de vorm van lokale winkels (Figuur 2), zoals de bakker, supermarkt, drogist, of kapper, als belangrijk in hun wijk. Een van de kinderen geeft bijvoorbeeld aan: 'Soms gaan we gewoon samen met z'n drieën naar de kapper ofzo.' Zij vertellen bijvoorbeeld ook dat zij hier samen komen om iets te kopen, te eten of gewoon om samen te zijn. Eten fungeert daarbij vaak als een verbindende factor.

5.2 Groene en Blauwe Ruimtes

Kinderen ervaarden ook de groene en blauwe ruimtes (Figuur 3) als belangrijke plekken in het fysieke domein. Zij maakten foto's van onder andere parken en andere groenvoorzieningen als bomen, grasheuvels, water en bloesem. Uit de gesprekken bleek dat kinderen



Figuur 2 Foto van een ontmoetingsplek en winkel genomen door een kind in Crooswijk

deze plekken als fijn of belangrijk ervaren, omdat deze bijvoorbeeld veelzijdig zijn en veel (speel)mogelijkheden bieden. Zoals een kind het samenvat: 'Omdat de natuur goed, omdat natuur nodig is en omdat de speeltuin dan kan je lekker spelen, en dat is goed voor je toch?' Als kinderen het hebben over het belang van natuur in de wijk, benadrukken ze daarbij dat ze de aanwezigheid van bomen, bloesems en bloemen belangrijk vinden omdat die de omgeving mooier maakt. Ook geven de kinderen aan dat ze de groene en blauwe ruimtes waarderen omdat die voor hen rustgevend werken. Een kind verwoordde dit als volgt: 'Want als je hierdoor [door de bomen] loopt daar wordt je mind rustig van'.

5.3 Kunst

Binnen het fysieke domein viel ook op dat kinderen belang hechten aan de esthetische waarde van de omgeving. Veel kinderen fotografeerden kunst in de wijk (Figuur 4), zoals muurschilderingen als monumenten. Hun waardering voor deze kunstwerken suggereert dat esthetiek voor hen een rol speelt in hoe zij hun wijk beleven, wat bijvoorbeeld blijkt uit het volgende fragment:



Figuur 3 Foto van groene en blauwe ruimte in de wijk genomen door een kind in Reyeroord

> Onderzoeker: 'Waarom heb je hier een foto van gemaakt?'
> Kind: 'Mooie kunst, met een betekenis.'
> Onderzoeker: 'En hoezo vind je dat belangrijk in de wijk?'
> Kind: 'Het maakt de wijk mooier.'

Bovendien bleken kinderen ook creatief in het toewijzen van nieuwe functies aan plekken die misschien niet in de eerste plaats voor hen bedoeld zijn, zoals een monument dat dienstdoet als glijbaan of een grasheuvel om vanaf te rollen: 'Omdat deze [monument/standbeeld] lijkt op een glijbaan. Je kan deze klimmen en daarna ga je en daarna

 DOI 10.54447/jio.23527



Figuur 4 Foto van kunst in de wijk genomen door een kind in Crooswijk

kan je glijden.' Dit laat zien hoe kinderen actieve en betekenisvolle gebruikers zijn van hun leefomgeving en deze op eigen wijze invullen.

5.4 Organisaties

Lokale organisaties werden door de kinderen regelmatig in beeld gebracht als belangrijke institutionele plekken in de wijk. Dit betroffen onder meer welzijnsorganisaties (Figuur 5), sportverenigingen en wijkinitiatieven die naschoolse activiteiten aanbieden. Uit de foto's en de gesprekken blijkt dat kinderen actief deelnemen aan het aanbod van activiteiten dat wordt geboden in de wijk. Daarmee wordt veel van hun vrije tijd gestructureerd ingevuld: 'Naar de bouwkeet, naar de moskee, ook nog buitenspelen. Ja, ik heb ook nog zwemles en turnen.'

Binnen de organisaties die kinderen als belangrijk beschouwden werden religieuze organisaties, zoals de moskee (Figuur 6) of kerk, ook gefotografeerd en genoemd. Kinderen beschreven deze als plekken waar zij zich veilig en welkom voelen. Zo vertelt een kind dat de moskee belangrijk is, want daar worden vrienden ontmoet, activiteiten gedaan, en daar wordt geleerd en samen gegeten. Kinderen beklemtoonden bijvoorbeeld ook het belang van de moskee voor continuïteit: 'Dan zou ik [als belangrijke plek] de moskee kiezen, dan zou ik zeggen; omdat die plek ken ik al heel lang, sinds dat ik gewoon geboren ben, ofzo.'

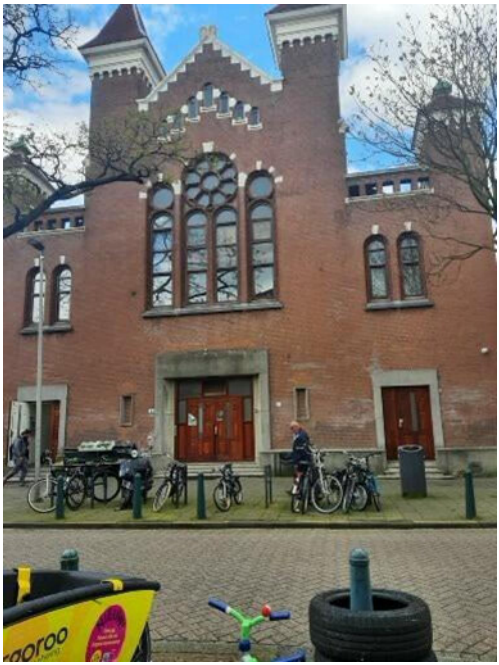
 DOI 10.54447/jio.23527



Figuur 5 Foto van een lokale welzijnsorganisatie genomen door een kind in Reyeroord

6 Discussie

In deze studie onderzochten we welke fysieke, sociale en institutionele plekken kinderen zelf als fijn of belangrijk ervaren in drie diverse, vaak gestigmatiseerde Rotterdamse wijken. Door gebruik te maken van een krachtgerichte, participatieve benadering, aan de hand van de photovoice-methode, boden we kinderen de mogelijkheid om hun perspectief te delen op hun wijk en de plekken die mogelijk functioneren als hulpbronnen.



Figuur 6 Foto van een moskee genomen door een kind in Bospolder-Tussendijken

6.1 Reflectie op de Bevindingen

Onze resultaten tonen aan dat kinderen op betekenisvolle wijze gebruik maken van uiteenlopende plekken in hun wijk, variërend van natuur en speelplekken tot winkels, organisaties en kunstwerken, die mogelijke hulpbronnen zijn en direct of indirect bijdragen aan hun welzijn (Christian et al., 2015; Steenwegen et al., 2025). Foto's die 'ruimte voor spel' en 'ontmoetingsplekken met leeftijdsgenoten' lieten zien kwamen het meest voor. Dit sluit aan bij de belevingswereld van kinderen en hoe zij zich in de fysieke ruimte bewegen, zoals eerder onderzoek in Zweden ook heeft aangetoond (Eriksson & Dahlblom, 2020). Verder fotografeerden kinderen vaak groene en blauwe ruimtes die mogelijk als rustgevend worden ervaren, en die, net als ruimtes voor sport en spel, uitnodigen tot bewegen en interactie met leeftijdsgenoten. Ook ontmoetingsplekken in de wijk en activiteiten van wijkorganisaties kwamen vaak voorbij; deze plekken dragen mogelijk bij aan gevoelens van verbondenheid, veiligheid en zelfvertrouwen. Deze resultaten sluiten aan bij onze sociaalecologische theoretische kaders (Bronfenbrenner, 1993; Ungar et al., 2013) en eerdere studies (zie bijvoorbeeld Poon et al., 2022; Rubio-Cabañez, 2024; Turkmani et al., 2023) die benadrukken dat het welzijn van kinderen mede afhangt van verschillende sociale, fysieke en institutionele hulpbronnen in hun directe leefomgeving.

 DOI 10.54447/jio.23527

Bovendien kwamen uit de resultaten enkele interessante inzichten naar voren die aanvullend zijn op bestaande kaders en eerdere bevindingen. Ten eerste fotografeerden de kinderen voornamelijk fysieke plekken, wat logisch is gezien de methode en de vraag aan hen; tegelijkertijd laten de gesprekken zien dat kinderen het belang van deze plekken veelal in de sociale component daarvan zien. Ook laten onze resultaten zien dat organisaties in de wijk kinderen steun en structuur kunnen bieden, met religie als een opvallend thema binnen dit institutionele domein. Plekken als religieuze instellingen, met name de moskee, werden benoemd als plekken van continuïteit, geborgenheid en sociale verbinding, met ruimte voor ontwikkeling en ontmoeting. Dit sluit aan bij eerder onderzoek waaruit is gebleken dat religie een positieve rol kan spelen in het bevorderen van welzijn en veerkracht bij kinderen (McLeigh et al., 2020). Dit wijst erop dat plekken door de kinderen geïnterpreteerd worden als ruimere *spaces*, plekken die een bredere sociale betekenis hebben (Latham & Layton, 2019).

Ten tweede komt naar voren dat kinderen zich bewegen binnen een beperkte ruimte: hun leefwereld concentreert zich grotendeels rond hun huis, school en een paar vertrouwde plekken in de wijk, die zij meestal gebruiken met bekenden uit hun eigen kring. Dit benadrukt het belang van de nabijheid en toegankelijkheid van hulpbronnen (Christian et al., 2015). Voor kinderen is de wijk daarmee niet een achtergronddecor, maar een direct ervaren ruimte waarin betekenisvolle interacties plaatsvinden. Ten derde kwam in de resultaten naar voren dat kinderen de wijk ook toe-eigenen. Enerzijds maken de kinderen graag gebruik van de plekken die voor hen ingericht zijn, zoals speeltuintjes. Anderzijds maken ze gebruik van plekken die misschien niet in de eerste plaats voor hen bedoeld zijn (zoals een monument) en waar zij zelf een nieuwe functie (zoals een glijbaan) aan toewijzen. Ten vierde lijken veel plekken in de wijk (zoals een park) meerdere functies tegelijk te vervullen (zoals het ontmoeten van leeftijdsgenoten, rust vinden en spelen). Deze bevindingen benadrukken het idee dat kinderen actief deelnemen aan hun omgeving en daarbij gebruik maken van veelzijdige hulpbronnen die kunnen bijdragen aan hun ontwikkeling (Eriksson & Dahlblom, 2020).

Als laatste blijkt dat kinderen aandacht hebben voor schoonheid en kunst. Kunst, in de vorm van muurschilderingen of monumenten, werd gewaardeerd vanwege de esthetische waarde, maar ook als symbool voor gedeelde identiteit en trots op de wijk. Dit is relevant in het licht van onderzoek dat vooral wijst op de negatieve effecten van fysieke desorganisatie (Jones et al., 2024); onze bevindingen laten juist zien hoe schoonheid, herkenbaarheid en culturele expressie mogelijk positieve hulpbronnen kunnen vormen voor welzijn. Deze bevinding sluit aan bij de bredere internationale literatuur die erop wijst dat aantrekkelijke, esthetisch verzorgde wijken samenhangen met lagere stressniveaus, in het bijzonder in gestigmatiseerde wijken (Henderson et al., 2016). Onze studie laat zien dat kinderen deze esthetiek niet alleen waarnemen, maar ook waarderen als bron van trots en identiteit, bijvoorbeeld in hun waardering voor muurschilderingen of bloeiende bomen. Dit onderstreept het belang van kunst en schoonheid als positieve, welzijnsbevorderende hulpbronnen, ook in de beleving van kinderen.

 DOI 10.54447/jio.23527

6.2 Sterktes en Beperkingen

Een belangrijke sterkte van dit onderzoek is de participatieve en krachtgerichte benadering, waarmee we niet alleen over kinderen, maar ook mét kinderen onderzoek deden. Kinderen bepaalden zelf welke plekken ze ons wilden laten zien en wat ze daarover wilden vertellen. De combinatie van visueel materiaal en gesprekken leverde rijke data op over hoe kinderen plekken ervaren en benutten, en vormden een mooi startpunt voor verdere participatie van kinderen in de wijk. In Crooswijk zijn bijvoorbeeld twee initiatieven van kinderen, het schoonmaken en opknappen van een plein (Gemeente Rotterdam, 2025) en het organiseren van een sportevenement, ingediend als bewonersinitiatief bij de wijkraad, gehonoreerd en uitgevoerd samen met meer dan veertig kinderen (waaronder de initiatiefnemers), ouders en wijkprofessionals. Dit illustreert dat de gebruikte methode niet alleen inzicht geeft in het perspectief van kinderen op hun wijk, maar ook kan bijdragen aan eigenaarschap en betrokkenheid bij een daadwerkelijke verandering in de wijk.

Ook sluit onze krachtgerichte benadering aan bij het perspectief van Green (2015), die pleit voor een verschuiving van een *geography of inequality* naar een benadering waarin ook de kansen en hulpbronnen in gestigmatiseerde wijken zichtbaar worden gemaakt. Een andere sterkte van dit onderzoek is dat onze manier van coderen overlap toeliet tussen clusters en domeinen van hulpbronnen. Hierdoor werden de complexiteit en meervoudige betekenissen van plekken beter zichtbaar. De fysieke, sociale en institutionele domeinen vormen in werkelijkheid geen strikte scheidslijnen, maar overlappen en beïnvloeden elkaar. Onze benadering sluit daarmee aan bij de complexiteit van het onderwerp: sociale, fysieke en institutionele factoren in een wijk interacteren.

Tegelijkertijd kent onze aanpak ook beperkingen. Omdat aan kinderen specifiek werd gevraagd om fijne of belangrijke plekken in de wijk te fotograferen, lag de nadruk op de fysieke omgeving en minder op de sociale of emotionele kracht daarachter. Dit beperkt mogelijk de zichtbaarheid van andere, minder tastbare hulpbronnen, zoals sociale relaties (zoals vertrouwenspersonen of informele netwerken) of institutionele ondersteuning (zoals scholen, buurtwerkers of zorginstanties). Het is waardevol om in vervolgonderzoek te onderzoeken of een andere vraagstelling kan leiden tot het vastleggen van meer diverse plekken. Ook lag de nadruk in onze studie op de foto's en minder op de gesprekken met kinderen over de plekken die zij fotografeerden. De kracht hiervan ligt in de visuele zichtbaarheid van de perspectieven van kinderen; wat zij belangrijk vinden wordt letterlijk zichtbaar. In onderzoek met kinderen kunnen beelden een stem geven aan wie moeilijk verbaal kan reflecteren. Elk kind krijgt een gelijke stem. Patronen in hun onderwerpkeuze kunnen wijzen op collectieve perspectieven. De beperking is dat er minder nadruk ligt op waarom een plek fijn of belangrijk is, en daarmee de koppeling tussen de aangewezen plekken en bredere concepten als veerkracht en welzijn alleen indirect onderzocht wordt. Tot slot vraagt de relatie tussen de (veelal witte, theoretisch opgeleide en vrouwelijke) onderzoekers en de kinderen in de wijk voortdurende reflectie:

 DOI 10.54447/jio.23527

hoewel we via langdurige aanwezigheid en samenwerking met sleutelfiguren vertrouwen opbouwden, blijft deze sociale afstand van belang in het begrijpen van interacties en interpretaties. Zo kunnen wij als onderzoekers foto's anders hebben geïnterpreteerd vanwege een ander begrip van de context, terwijl kinderen mogelijk sociaal wenselijke antwoorden hebben gegeven om aan veronderstelde verwachtingen te voldoen.

6.3 Wetenschappelijke en Maatschappelijke Implicaties

De resultaten van dit onderzoek hebben wetenschappelijke en maatschappelijke implicaties. Een belangrijke wetenschappelijke implicatie is dat de strikte indeling in fysieke, sociale en institutionele domeinen en in afzonderlijke categorieën (zoals speelplekken, ontmoetingsplekken, en winkels) in onderzoek niet recht doet aan de werkelijkheid, waarin plekken vaak meerdere functies vervullen. Dit benadrukt de noodzaak van multidisciplinair onderzoek dat deze complexiteit weerspiegelt.

Een belangrijke maatschappelijke implicatie is dat de inzet van photovoice als participatieve methode kinderen niet alleen in staat stelt om hun stem te laten horen, maar ook kan aanzetten tot concrete actie. Bovendien sluit onze methodologie aan bij bredere internationale oproepen (Clark et al., 2020) om kinderen actief te betrekken bij de vormgeving van kindvriendelijke steden. De bevindingen tonen aan dat kinderen over waardevolle kennis beschikken over hun leefomgeving, mits zij op een passende manier worden betrokken. De resultaten van het brede transdisciplinaire project, waar dit onderzoek onderdeel van uitmaakte, zullen gepresenteerd worden aan bewoners, professionals en beleidsmakers. Samen zullen we adviezen formuleren en kleinschalige interventies opzetten.

Onze studie onderstreept ook het belang van contextgevoelig en krachtgericht beleid dat voortbouwt op bestaande hulpbronnen. Beleidsmaatregelen die fysieke schoonheid, sociale verbinding en institutionele continuïteit dicht bij huis versterken, dragen mogelijk bij aan een gezonde en veerkrachtige leefomgeving voor kinderen. Bijvoorbeeld door het integreren van natuurlijke elementen in de wijkinrichting, het stimuleren van initiatieven vanuit religieuze instellingen die bijdragen aan sociale cohesie, educatie of jeugdparticipatie, het gebruik van kunst om verbondenheid te versterken, en het investeren in buurthuizen, jeugdcentra en sportverenigingen met laagdrempelige toegang. Bij dit alles is het belangrijk kinderen actief te betrekken in wijkontwikkeling, bijvoorbeeld via kinderraden of participatieprojecten.

7 Conclusie

Deze studie draagt bij aan een groeiend onderzoeksveld dat niet alleen kijkt naar potentiële risico's in de wijk waarin kinderen opgroeien, maar ook oog heeft voor de positieve en fijne dingen in de wijk. Dit zijn factoren die we verder kunnen versterken en mogelijk

bijdragen aan het welzijn van kinderen. Door kinderen een actieve rol te geven in het in kaart brengen van hun leefomgeving, kunnen we werken aan meer veerkrachtige en kindvriendelijke wijken. Photovoice blijkt een passende methode om de stem van kinderen te laten weerklinken en om verandering te stimuleren die het welzijn van kinderen kan vergroten. Toekomstige studies zouden kunnen onderzoeken hoe deze participatieve inzichten kunnen worden geïntegreerd in beleidsontwikkeling, stadsplanning en lokale preventiepraktijken gericht op het bevorderen van een positieve ontwikkeling van kinderen.

Auteursbijdragen

Bijdrage per auteur: CRediT

- Conceptualization: DM, JS, MG, MK, JW
- Data curation DM, JS
- Formal analysis: DM, JS
- Funding acquisition MG, MK, JW
- Investigation DM, JS, MG, MK, JW
- Methodology DM, JS, MG, MK, JW
- Project administration DM, JS, JW
- Resources JW
- Supervision DM, JS, JW
- Writing – original draft: DM, JS
- Writing – review and editing: MG, MK, JW

Verklaring Data en Syntax

De bij dit artikel behorende data zijn niet vrij toegankelijk. Bij interesse in de data kan contact opgenomen worden met de auteurs om de mogelijkheden voor inzage en het delen van data te bespreken. Daarnaast zijn de analysecodes en output zijn vrij toegankelijk via de volgende URL: https://osf.io/35cwb.

Noten

1 Binnen het sociale domein brachten kinderen hun eigen huis of woningen van bekenden in beeld.

2 Om de leesbaarheid te bevorderen, zijn citaten geredigeerd waarbij haperingen, herhalingen en niet-inhoudelijke elementen zijn verwijderd.

 DOI 10.54447/jio.23527

Literatuur

ATLAS.ti Scientific Software Development GmbH. (2025). *ATLAS.ti Mac* (*version 25.0.1.32924*) [Kwalitatieve data analyse software]. https://atlasti.com

Ataol, Ö., Krishnamurthy, S., & van Wesemael, P. (2019). Children's participation in urban planning and design: A systematic review. *Children, Youth and Environments, 29*(2), 27–47. https://doi.org/10.7721/chilyoutenvi.29.2.0027

Beese, S., Drumm, K., Wells-Yoakum, K., Postma, J., & Graves, J.M. (2023). Flexible resources key to neighborhood resilience for children: A scoping review. *Children, 10*(11), 1791. 10.3390/children10111791.

Braun, V., & Clarke, V. (2022). *Thematic analysis: A practical guide*. SAGE Publications.

Brendtro, L.K., Brokenleg, M., & Van Bockern, S. (2005). The circle of courage and positive psychology. *Reclaiming Children and Youth, 14*(3), 130.

Bronfenbrenner, U. (1993). Ecological models of human development. In M. Gauvain & M. Cole (Eds.), *Readings on the development of children* (2nd ed., pp. 37–43).

Byrne, D. (2022). A worked example of Braun and Clarke's approach to reflexive thematic analysis. *Quality and Quantity, 56*(3), 1391–1412. https://doi.org/10.1007/s11135-021-01182-y

Carpenter, J. (2022). Picture this: Exploring photovoice as a method to understand lived experiences in marginal neighbourhoods. *Urban Planning, 7*(3), 351–362. https://doi.org/10.17645/up.v7i3.5451

Christian, H., Zubrick, S.R., Foster, S., Giles-Corti, B., Bull, F., Wood, L., … & Boruff, B. (2015). The influence of the neighborhood physical environment on early child health and development: A review and call for research. *Health & Place, 33*, 25–36. https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2015.01.005

Cho, E.Y., & Yu, F. (2020). A Review of Measurement Tools for Child Wellbeing. *Children and Youth Services Review, 119*, 105576. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105576

Clark, A. (2010). Young children as protagonists and the role of participatory, visual methods in engaging multiple perspectives. *American Journal of Community Psychology, 46*(1–2), 115–123. https://doi.org/10.1007/s10464-010-9332-y

Clark, H., Coll-Seck, A.M., Banerjee, A., Peterson, S., Dalglish, S.L., Ameratunga, S., … & Costello, A. (2020). A future for the world's children? A WHO–UNICEF–Lancet Commission. *The Lancet, 395*(10224), 605–658. https://doi.org/10.1016/S0140-6736(19)32540-1

Eriksson, M., & Dahlblom, K. (2020). Children's perspectives on health-promoting living environments: The significance of social capital. *Social Science & Medicine, 258*, 113059. https://doi.org/10.3390/ijerph17072367

Evans, G.W. (2021). The physical context of child development. *Current Directions in Psychological Science, 30*(1), 41–48. https://doi.org/10.1177/1359105319845374

Franzoi, D., Bockting, C.L., Bennett, K.F., Odom, A., Lucassen, P.J., Pathania, A., … & Breedvelt, J.J. (2024). Which individual, social, and urban factors in early childhood predict psychopathology in later childhood, adolescence and young adulthood? A systematic review. *SSM-Population Health, 25*, 101575. https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2023.101575

Gemeente Rotterdam. (2025, 26 juni). 'Hee mevrouw, mag ik meedoen?' *Rotterdam Wijknieuws*, nieuwsbrief 12. Geraadpleegd via https://www.nieuwsbrievenrotterdam.nl/nieuwsbrief/?accessible=&id=acc33148-ff07-44e3-8f6d-01e8241f735f&ida=171896#name61669

Gemeente Rotterdam. (2023, 28 maart). *Kijk op de wijk Groot en Oud IJsselmonde 2022–2026*. https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/ijsselmonde

Henderson, H., Child, S., Moore, S., Moore, J.B., & Kaczynski, A.T. (2016). The influence of neighborhood aesthetics, safety, and social cohesion on perceived stress in disadvantaged communities. *American Journal of Community Psychology, 58*(1–2), 80–88. https://doi.org/10.1002/ajcp.12081

Ige-Elegbede, J., Pilkington, P., Orme, J., Williams, B., Prestwood, E., & Louch, G. (2020). Designing healthy communities: Creating evidence on metrics for built environment features associated with walkable neighbourhood activity centres. *BMC Public Health, 20*, 1–14. https://doi.org/10.1186/s12889-020-09064-4

Jespersen, B.V., Korbin, J.E., & Spilsbury, J.C. (2021). Older neighbors and the neighborhood context of child well-being: Pathways to enhancing social capital for children. *American Journal of Community Psychology, 68*(3–4), 402–413. https://doi.org/10.1007/s12187-020-09759-2

Jones, M.S., Everett, H.D., & Hoffmann, J.P. (2024). The combined effects of adverse childhood experiences and neighborhood quality on child health and well-being. *Child Abuse & Neglect, 154*, 106913. https://doi.org/10.1177/0044118X231174527

Kellett, M. (2010). Small shoes, big steps! Empowering children as active researchers. *American Journal of Community Psychology, 46*, 195–203. https://doi.org/10.1007/s10464-010-9324-y

Kullberg, J., Mouktadibillah, R., & de Vries, J. (2021). *Opgroeien in een kwetsbare wijk*. Sociaal en Cultureel Planbureau. https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2021/05/27/opgroeien-in-een-kwetsbare-wijk

Latham, A., & Layton, J. (2019). Social infrastructure and the public life of cities: Studying urban sociality and public spaces. *Geography compass*, *13*(7), e12444. 10.1111/gec3.12444

McDaniel, S., & Yarbrough, A.M. (2016). A literature review of afterschool mentoring programs for children at risk. *Journal of At-Risk Issues, 19*(1), 1–9.

McLeigh, J.D., & Taylor, D. (2020). The role of religious institutions in preventing, eradicating, and mitigating violence against children. *Child Abuse & Neglect, 110*, 104313. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104607

Minh, A., Muhajarine, N., Janus, M., Brownell, M., & Guhn, M. (2017). A review of neighborhood effects and early child development: How, where, and for whom, do neighborhoods matter? *Health & Place, 46*, 155–174. https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2017.04.012

Oberle, E., Schonert-Reichl, K.A., & Zumbo, B.D. (2011). Life satisfaction in early adolescence: Personal, neighborhood, school, family, and peer influences. *Journal of Youth and Adolescence, 40*(7), 889–901. https://doi.org/10.1007/s10964-010-9599-1

Odgers, C.L., Moffitt, T.E., Tach, L.M., Sampson, R.J., Taylor, A., Matthews, C.L., & Caspi, A. (2009). The protective effects of neighborhood collective efficacy on British children growing up in deprivation: A developmental analysis. *Developmental Psychology, 45*(4), 942–957. https://doi.org/10.1037/a0016162

Osborne, C., Baldwin, C., Thomsen, D., & Woolcock, G. (2017). The unheard voices of youth in urban planning: Using social capital as a theoretical lens in Sunshine Coast, Australia. *Children's Geographies, 15*(3), 349–361. https://doi.org/10.1080/14733285.2016.1249822

Pereira, M.A., Li, K.K., & Power, T.G. (2024). Neighborhood opportunity and adolescent well-being. *Journal of Youth and Adolescence, 53*, 1223–1240. https://doi.org/10.1007/s10964-024-01897-2

Poon, B.T., Atchison, C., & Kwan, A. (2022). Understanding the influence of community-level determinants on children's social and emotional well-being: A systems science and participatory approach. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 19*(10), 5972. https://doi.org/10.1007/s12187-021-09876-0

Robinette, J.W., et al. (2021). Perceived neighborhood cohesion buffers COVID-19 impacts on mental health in a United States sample. *Social Science & Medicine, 285*, 114269. https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2021.114269

Rubio-Cabañez, M. (2024). Stratifying cities: The effect of outdoor recreation areas on children's well-being. *European Sociological Review*. Advance online publication. https://doi.org/10.1093/esr/jcae028

Sampson, R.J., Raudenbush, S.W., & Earls, F. (1997). Neighborhoods and violent crime: A multilevel study of collective efficacy. *Science, 277*(5328), 918–924. https://doi.org/10.1126/science.277.5328.918

Solar, O., & Irwin, A. (2010). *A conceptual framework for action on the social determinants of health*. WHO Document Production Services. https://www.who.int/publications/i/item/9789241500852

Steenwegen, J., Maat, D. de, Lucassen, N., Gielen, M., Achterberg, M., Vreeker, A., Kesselring, M., & Weeland, J. (2025). *The neighborhood resources that shape children's wellbeing: A systematic literature review*. Preprint op OSF. https://doi.org/10.31234/osf.io/dgkax_v1

Steenwegen, J. & het CORNER consortium (2025). *Photovoice met kinderen*. Erasmus Universiteit Rotterdam. https://static1.squarespace.com/static/655e0072ee15a6053d603e64/t/68f77ec167b5471914b47f36/1761050305716/Photovoice+Methodiek+CORNER+.pdf

Turkmani, S., Bista, S., Wang, J.J., O'Donnell, A.W., Thomson, C., Radcliffe, N.J., … & Brooks, F. (2023). Social and emotional wellbeing among young people: The mitigating role of ecological domains. *Child Indicators Research, 16*(3), 941–962. https://doi.org/10.1007/s12187-022-10008-8

Ungar, M. (2015). Resilience and culture: The diversity of protective processes and positive adaptation. In L.C. Theron, L. Liebenberg, & M. Ungar (Eds.), *Youth resilience and culture: Commonalities and complexities* (pp. 37–48). Springer. https://doi.org/10.1007/978-94-017-9415-2_3

Ungar, M., & Theron, L. (2020). Resilience and mental health: How multisystemic processes contribute to positive outcomes. *The Lancet Psychiatry*, *7*(5), 441–448. https://doi.org/10.1016/S2215-0366(19)30434-1

Ungar, M., Ghazinour, M., & Richter, J. (2013). Annual research review: What is resilience within the social ecology of human development? *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, *54*(4), 348–366. https://doi.org/10.1111/jcpp.12025

Verenigde Naties. (1989). *Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind*. https://www.r

ijksoverheid.nl/documenten/verdragen/1989/11/20/internationaal-verdrag-inzake-de-rechten-van-het-kind

Vuuren, C.L. van, Reijneveld, S.A., Wal, M.F., van der & Verhoeff, A.P. (2014). Neighborhood socioeconomic deprivation characteristics in child (0–18 years) health studies: A review. *Health & Place, 29*, 34–42. https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2014.05.010